

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ภาวะสุขภาพและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของเกษตรกรชาวนา

ผู้เขียน นางกฤษณา งามกมล

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลอาชีวอนามัย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระพร	ศุทธากรณ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์อนนท์	วิสุทธิธนานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

เกษตรกรชาวนา ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานได้ การมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานจะช่วยส่งเสริมภาวะสุขภาพที่ดี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของเกษตรกรชาวนา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเกษตรกรชาวนา ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 276 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ภาวะสุขภาพ และ 3) พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 และ 3 ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 0.96 และ 0.98 ตามลำดับ และทดสอบความเชื่อมั่นทั้งในส่วนภาวะสุขภาพและพฤติกรรมความปลอดภัยได้ค่าเท่ากับ (0.93 และ 0.84 ตามลำดับ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.26) มีการรับรู้ภาวะสุขภาพทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยรับรู้อาการ/เจ็บป่วยจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ปวดเอว (ร้อยละ 88.77) ปวดหลัง (ร้อยละ 66.30) และปวดไหล่ (ร้อยละ 65.94) ส่วนการบาดเจ็บจากการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 57.60 เคยได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน โดยได้รับการบาดเจ็บในขั้นตอนการปักดำมากที่สุด (ร้อยละ 74.43) และลักษณะการบาดเจ็บที่รายงานมากที่สุดเกิดจาก วัตถุบาด/ทิ่มแทง (ร้อยละ 95.17)

ส่วนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.30) อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ประกอบด้วย พฤติกรรมสุขภาพทั่วไป และ พฤติกรรมปกป้องสุขภาพจากการทำงาน โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.12) รายงานพฤติกรรมสุขภาพทั่วไประดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย ได้แก่ สูบบุหรี่/ใกล้ชิดผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ (ร้อยละ 40.58) ดื่มสุราเป็นประจำ (ร้อยละ 10.87) และไม่ออกกำลังกาย (ร้อยละ 26.81) ส่วนพฤติกรรมปกป้องสุขภาพจากการทำงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.49) อยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ไม่ปกป้องสุขภาพจากการทำงาน ได้แก่ ทำนากับรถไถนาที่ชำรุด/รถเกี่ยวนาที่ชำรุด (ร้อยละ 16.67) ทำนากับรถไถนา/รถเกี่ยวนาที่ไม่มีส่วนป้องกันอันตรายของเครื่องจักร (ร้อยละ 80.43) ไม่เคยใส่หน้ากากกรองสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ร้อยละ 83.70) ไม่ยื่นเหนือลมขณะพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ร้อยละ 18.50) และ ไม่ได้เปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีที่สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหกเปื้อน (ร้อยละ 15.60)

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าภาวะสุขภาพและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของเกษตรกรชาวนากลุ่มนี้ยังต้องได้รับการดูแลเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง รวมถึงควรมีการลดปัจจัยที่คุกคามสุขภาพจากการทำงาน และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อภาวะสุขภาพที่ดีของเกษตรกรชาวนา

Thesis Title Health Status and Occupational Safety Behaviors Among Rice Farmers

Author Mrs. Kridsana Ngamkamol

Degree Master of Nursing Science (Occupational Health Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Weeraporn	Suthakorn	Chairperson
Lecturer Anon	Wisuttananon	Member

ABSTRACT

Rice Farmers work in potentially unsafe working environments that may lead to occupational health disease and injuries. Practicing safe working behaviors enhances the good health status of farmers. The objective of this study was to determine health status and occupational safety behaviors of rice farmers. Participants were 276 rice farmers in Nangrong subdistrict, Nangrong district, Buriram province. Data were collected during October to December 2008. The instrument used for data collection included an interview form developed by researcher base on reviewed literature. It consisted of 3 parts: individual and working characteristics, health status, and occupational safety behaviors. This form was validated by five experts and the validity indices of the second and third part were 0.96 and 0.98, respectively. The reliability values of the health status and occupational safety behaviors parts were 0.93 and 0.84, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics.

Results showed that the majority of participants (78.26%) perceived that their general health at a moderate level. They reported the first 3 ranks of health status that related to occupational hazards including waist pain (88.77%), back pain (66.30%), and shoulder pain (65.94%). For work-related injuries, it was found that 57.60% of participants had injured from work, especially in the process of planting (74.43%). The characteristic of work injuries that had been mostly reported were cut or skin penetrated by sharp material (95.17%)

Regarding the occupational safety behaviors, the majority of rice farmers (66.30%) reported their behaviors at a moderate level. The occupational safety behaviors were divided into general health behaviors and working protective health behaviors. It was found that participants (68.12%) reported the general health behaviors at a moderate level. Of these, some reported health risk behaviors including smoking or experiencing second hand smoke (40.58%), regular alcohol drinking (10.87%), and no participation in regular exercise (26.81%). The participants (64.49%) reported their working protective health behaviors at moderate level. They reported their health risks from working with damaged tractors/combine machine (16.67%), working with tractor/combine machine without guarding devices (80.43%), never used protective agricultural pesticide mask (83.70%), did not stand above wind blowing direction when spraying agricultural pesticides (18.56%), and did not immediately dispose contaminated clothes when exposed to pesticides (15.60%).

These findings indicate that the health status and safety behaviors of these rice farmers need to be continue surveillance and reduce occupational hazards as well as adjust behaviors in order to promote occupational safety behaviors for health status among rice farmers.